

Tuinieren; een kwestie van geven en nemen.

Je doet je best om het de planten in je tuin zo goed mogelijk naar de zin te maken. Overvloedig onkruid haal je regelmatig weg en als het een droge periode is geef je de tuin water. Al met al een hele klus. Als dank krijg je een mooi bloeiende tuin terug of een rijke oogst uit de moestuin. De plant haalt op zijn beurt weer voeding uit de bodem. Maar wat krijgt de bodem daar eigenlijk voor terug?

DOOR: MATHIJS VAN HOUTUM

Niet alleen de land- en tuinbouw maar ook de hobbytuinder zal meer en meer moeten voorkomen dat onze bodem uitgeput raakt. Om zo ook ieder jaar een mooie tuin te behouden. Op een verantwoorde manier iets teruggeven aan die bodem is een oplossing. Maar hoe doe je dat?

De bodem als basis

Op onze kwekerij stonden wij 25 jaar geleden voor dezelfde uitdaging. Gevestigd op relatief arme zandgrond wilden we op deze plek toch een oase creëren: een biologische vasteplantenkwekerij in de volle grond en een moestuin. Wat was daar voor nodig? We kwamen tot 4 kernpunten die we terug wilden zien in

de bodem. Allen even belangrijk en nauw met elkaar verbonden. En essentieel voor een goede ontwikkeling van de planten.

1. Bodemstructuur

Een kruimelige structuur van de bodem is belangrijk. Het brengt luchtigheid in de grond, wat weer ten goede komt aan de wortelopbouw van de plant. Tevens zorgt een goede structuur ervoor dat de bodem niet dichtslaat en dat overtollig water gemakkelijk weg kan.

2. Waterhuishouding

De bodem moet de eigen waterhuishouding kunnen reguleren. Een vochtbuffer die in droge periode kan worden aangesproken is dus van belang. Een goede

humuslaag is zo'n buffer. Het is namelijk fijn als de plant niet teveel afhankelijk is van de mens en dus zelf kan putten uit een vochtvoorraad.

3. Voedingswaarde

Uiteraard heeft de plant voeding nodig. Het mooiste is het wanneer deze voeding steeds beschikbaar is in de bodem wanneer de plant daar om vraagt. De mens kan hier een handje in helpen door middel van bemesting. Vaste organische mest (compost) is hier zeer geschikt voor. Kunstmest of voeding in korrelvorm in onze ogen niet. Dit voegt namelijk niets structureels toe aan de bodem.

4. Bodemleven

Beestjes, schimmels en bacteriën zorgen voor een prachtig bodemklimaat mits ze hiervoor de kans krijgen. Schimmels en bacteriën zorgen voor omzetting van vast materiaal naar opneembare stoffen voor de plant. Daarnaast zijn ze tegelijk ook het verlengstuk voor de wortel van de plant en een natuurlijk antibioticum in de bodem. Beestjes dragen bij aan een goede structuur, luchtigheid, vruchtbaarheid en evenwicht en de bodem.

De 4 bovengenoemde kernpunten voor de bodem zijn essentieel. De bodem is immers het huis van de plant. De condities moeten optimaal zijn zodat de plant een goed en uitgebreid wortelstelsel kan vormen, waarmee hij stevig staat en voldoende voedingsstoffen en water uit de bodem kan opnemen. Pas dan kan de plant goed tot ontwikkeling komen, groeien en bloeien.

Op onze kwekerij willen wij ieder jaar op biologische en verantwoorde wijze iets teruggeven aan de bodem. Een gift die in de vier bovengenoemde elementen voorziet. We zijn uitgekomen op een biologische organische mestcompost en tuinaarde, die wij zelf samenstellen.

Zowel de mestcompost als de tuinaarde is onze jaarlijkse gift aan de bodem. Want compost zorgt voor een gezonde bodem en dus een gezonde groei van de plant.

Compost als basis

Het zelf maken van compost is dankbaar werk. Je tuin geeft je de ingrediënten en ontvangt ze in een later stadium in een nieuw jasje weer terug van jou. Je weet precies wat je aan de composthoop toevoegt en het is fascinerend om het composteringsproces te zien ontwikkelen. Een mooie kringloop als je het ons vraagt. Uiteraard moet je er wel ruimte en tijd voor hebben en zul je jezelf moeten verdiepen in de kunst van het compost maken. Wanneer je geen ruimte hebt om zelf compost te maken ben je aangewezen op wat er aangeboden wordt. Er zijn vele soorten compost en (bemeste) tuinaarde op de markt. De samenstelling is vaak totaal onbekend. Wanneer er voeding aan toe gevoegd is gaat dit in veel gevallen om kunstmest. Let daarom altijd goed op welke bodemverbeteraars je gebruikt.

De door ons samengestelde mestcompost bestaat uit meerdere soorten warme vaste mest (bijvoorbeeld paarden-, geiten-, schapen- en kippenmest). Om er een mooie compost van te maken zit er ook stro, kalk en boomschors-compost in verwerkt. Warme mestsoorten hebben als voordeel dat ze warmte afgeven tijdens het verteringsproces en zo de bodem eerder opwarmen. In dit proces komen gedurende een lange periode de voedingselementen vrij en beschikbaar voor de plant. Stro en boomschors-compost zorgen voor een goede bodemstructuur.

In de periode november tot april mulchen wij deze mestcompost over de moestuin, borders en kweekbedden. Verder voegen we niets anders meer toe.

Onze biologische tuinaarde is samengesteld uit verschillen soorten hoogwaardige compost (geen GFT-compost). De eerder genoemde mestcompost zorgt in de tuinaarde voor de voeding. Zo hebben we een rijke en volle grond waar veel voeding, bodemleven en structuur in zit.

Of je nu tuinaarde of mestcompost gebruikt, in beide gevallen geef je iets terug aan de bodem. Maar hoe kies je nu welke je gebruikt? De mestcompost is het meest geschikt voor de zanderige gronden. De tuinaarde meer voor de kleigronden. In beide gevallen zorg je voor structuurverbetering en het activeren van het

bodemleven. Bij klei speelt de voedende waarde alleen iets minder. Daarnaast is de tuinaarde het meest geschikt voor het opheffen van je borders en je (moestuin) bakken en voor het poten van planten.

Het biologische aspect

Onze bodemverbeteraars zijn te koop onder de naam Bio-Kultura. Alle producten van Bio-Kultura zijn biologisch en zijn ontwikkeld en getest op onze kwekerij. Natuurlijk zijn ze vrij van kunstmest, ziektekiemen, onkruidzaden en restanten van bestrijdingsmiddelen. Bij de samenstelling van onze producten kijken we kritisch naar de herkomst van alle ingrediënten. Deze zijn altijd afkomstig van biologisch gecertificeerde bedrijven die, net als wij, nadenken over een gezonde en verantwoorde manier van werken.

AVVN-leden korting

Wil je na het lezen van dit stuk de producten van Bio-Kultura bestellen? Bio-Kultura biedt je een speciale 'AVVN-leden korting' aan van 10%. Een bestelformulier vind je op www.bio-kultura.nl. Vul in het bestelformulier de kortingscode "Tuinliefhebber" in. Ook bij gezamenlijke bestellingen van tuinverenigingen geeft Bio-Kultura aantrekkelijke kortingen, die kunnen oplopen tot wel 40% (bestellingen vanaf 70 zakken). Meer informatie: info@bio-kultura.nl

AVVN-Lezing Bodem, Compost en Tuinaarde

Zaterdagochtend 18 februari 2017

Jan van Houtum (Kwekerij van Houtum) en Mathijs van Houtum (Bio-Kultura) verzorgen een lezing over het belang van een gezonde bodem. Ze lichten dit toe aan de hand van een 4-tal belangrijke kernpunten, waaraan voldaan moet worden om een goede groei van onze sier- en moestuinplanten mogelijk te maken. Daarnaast zal er ruim aandacht worden besteed aan compost, (bemeste) tuinaarde en het belang van deze producten voor tuin.

Plaats: Centrum voor Tuin en Natuur van het AVVN

Tijd: 10.30 tot 12.30 uur, inclusief afsluitende broodjeslunch.

Interesse? Stuur dan een berichtje naar info@avvn.nl

Vanwege de grootte van de zaal is het aantal deelnemers beperkt, dus wie het eerst mailt, het eerst maalt. Toegang is exclusief voor leden van verenigingen en bonden van het AVVN, abonnees van de Tuinliefhebber en leden van de Vriendenkring. Alleen aanmelders die een bevestigingsmail hebben ontvangen zijn welkom.